

no znatno manje izlaganja. O gradskim naseljima na području srednjovjekovne Slavonije, odnosno o vrelima koja donose vijesti o njima, govorila je Marija Karbić naglasivši kako se ta naselja u narativnim izvorima rijetko spominju te kako treba imati na umu tko ih je i kada izdao te koji su bili motivi njihovih autora, ali i da se oni ni u kojem slučaju ne trebaju zanemariti. Slična ovima, samo usredotočena na pojedine gradove, bila su i izlaganja Stanka Andrića, koji je govorio o *Čudesima svetog Ivana Kapistrana* kao vrelu za povijest grada Iloka te Lászla Veszprémyja, koji je iznio opsežan pregled vrela o Budimu u narativnim historiografskim izvorima do 1541. godine. Od spomenutih se izlaganja, s obzirom na svoje znanstveno polje, izdvaja ono Diane Vukičević-Samaržija, koja je iznijela svoju analizu *Legende o Sv. Franji i Bollèovoj obnovi crkve*.

Ako je, prema riječima Irene Benyovsky Latin izrečenima na početku ovoga skupa, ovaj skup želio otvoriti „znanstvenu diskusiju o narativnim vrelima srednjega i ranoga novog vijeka kao izvorima za istraživanje slike gradova (prvenstveno hrvatskoga) srednjovjekovlja, ali i šire”, onda - s obzirom na izlaganja koja su se mogla čuti na skupu - svakako imamo razloga biti zadovoljni samim skupom i vjerovati kako će i sljedeći skup za tri godine biti isto tako plodonosan.

Ante Birin

Obljetnica akademika Tomislava Raukara

U četvrtak 13. ožujka 2014. godine upričena je svečana sjednica Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu povodom 80. rođendana akademika Tomislava Raukara. Vrijedi se – ponajprije radi mlađih generacija povjesničara i studenata povijesti – prisjetiti nekoliko temeljnih momenata iz profesorova života.

Tomislav Raukar rođen je 29. prosinca 1933. godine u Starome Gradu na otoku Hvaru. U Splitu pohađa Srednju ekonomsku školu i Srednju muzičku školu. Godine 1956. završio je studij povijesti te hrvatskoga jezika i jugoslavenskih književnosti na Višoj pedagoškoj školi u Splitu, a 1963. godine diplomirao jednopredmetni studij povijesti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istome je fakultetu 1975. godine i doktorirao povijesne znanosti obranom disertacije *Ekonomsko-društveni odnosi u Zadru u XV. stoljeću*.

Prvotno je kao arhivski pomoćnik i arhivist bio zaposlen 1962. i 1963. godine u Arhivu Hrvatske (danas Hrvatski državni arhiv) u Zagrebu. Od 1963. do 2004. godine radi na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1963. počinje kao asistent na Katedri za pomoćne povijesne znanosti, a 1966. godine kao asistent prelazi na Katedru za hrvatsku povijest gdje je prošao sva znanstveno-nastavna zvanja (docent 1976., izvanredni profesor 1980., redoviti profesor 1985. i redoviti profesor u trajnome zvanju 1997. godine) držeći predavanja iz hrvatske povijesti u razvijenom i kasnome srednjem vijeku kao i pomoćnih povijesnih znanosti. Od akademske godine 1993./1994. do 2003./2004. bio je i predstojnikom Katedre za hrvatsku povijest na

Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Glavna područja istraživanja profesora Raukara jesu hrvatska srednjovjekovna povijest (razvoj jadranskih društava, povijest svakodnevnoga života, mentaliteta i pobožnosti) te pomoćne povijesne znanosti. Istraživao posebice notarsku građu u arhivima u Zadru, Splitu, Dubrovniku i Zagrebu te u Anconi, Bariju, Traniju i Veneciji. Iz toga plodnog dugogodišnjeg rada proizišla su sljedeća djela: *Zadar u XV. stoljeću. Ekonomski razvoj i društveni odnosi* (1977.), *Zadar pod mletačkom upravom 1409–1797 (Prošlost Zadra III, 1987., koautor), Hrvatsko srednjovjekovlje. Prostor, ljudi, ideje* (1997., drugo izdanje 2007.), *Seljak i plemić hrvatskoga srednjovjekovlja* (2002.), *Povijest Hrvata. Srednji vijek* (2003., koautor), *Srednjovjekovne ekonomije i hrvatska društva* (2003.), *Studije o Dalmaciji u srednjem vijeku* (2007.). Suradivao u *Enciklopediji Jugoslavije, Enciklopediji hrvatske povijesti i kulture, Hrvatskom biografskom leksikonu* i druga.

Sudjelovao je na preko pedeset domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Bio je voditelj i suradnik na više znanstvenih projekata, a sâm je vodio znanstvene projekte *Hrvatsko kasnosrednjovjekovno društvo 1350. – 1550., Hrvatska 1100. – 1527. i Hrvatska društva u razvijenom i kasnom srednjem vijeku*, koje je financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Bio je urednik i član uredništva nekoliko časopisa pa je tako od 1985. do 1994. godine član uredništva *Historijskoga zbornika*, a od 2001. godine glavni urednik *Starina HAZU*. Članstvom je prisutan i obavljao je različite funkcije u znanstvenim i stručnim društvima i povjerenstvima.

Profesor Raukar dobitnik je brojnih nagrada i priznanja (Godišnja državna nagrada za znanost u području humanističkih

znanosti za istaknuto znanstveno djelo *Hrvatsko srednjovjekovlje*, odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića Republike Hrvatske, Povelja Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Priznanje Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža* u Zagrebu, Medalja Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Medalja Sveučilišta u Zagrebu, Anton Gindely Preis 2009 – Das Institut für den Donauraum und Mitteleuropa, Beč).

"Oslanjajući se na metodologiju francuskih analista i prateći suvremene tokove europske, posebice talijanske i francuske medievistike, znatno je pridonio modernizaciji proučavanja hrvatskoga srednjovjekovlja. Posebice je vrijedan njegov doprinos proučavanju društvenih struktura i gospodarskog kretanja u urbanim i ruralnim sredinama Hrvatske u razvijenom i kasnome srednjem vijeku te komparativnomu proučavanju komuna na hrvatskoj i talijanskoj obali Jadrana." (citat iz *Hrvatske enciklopedije 9, Leksikografski zavod Miroslava Krleže, Zagreb, 2007., str. 220*).

Godine 2005. u čast profesora Raukara objavljen je voluminozni *Raukarov zbornik* s prilogima kolega, prijatelja i bivših studenata.

Profesor Raukar od 1997. godine redoviti je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU), a sada i tajnik Razreda za društvene znanosti HAZU te voditelj Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu.

Svečana sjednica s početkom u 12 sati održana je u Vijećnici Filozofskoga fakulteta. Sjednicu je vodio pročelnik Odsjeka za povijest prof. dr. sc. Boris Olujić. Pozdravnim govorom na početku svečanosti obratio se dekan Filozofskoga fakulteta prof. dr. sc. Damir Boras, a potom su o profesorovu ži-

votu i djelu govorili njegovi studenti i danas kolege prof. dr. sc. Neven Budak i prof. dr. sc. Borislav Grgin. Pročitane su i pozdravne riječi prof. dr. sc. Marka Trogrlića, pročelnika Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu, koji "želi ovim putem očitovati svoju duboku zahvalnost za sve ono što je profesor Raukar svojim radom i neumornim zalaganjem doprinio svom matičnom zagrebačkom Odsjeku za povijest kroz gotovo pola stoljeća njegova plodnoga i priznatog nastavnog i znanstvenog rada. Ali, jednako tako, želimo mu iskreno zahvaliti i za sve ono što je kroz proteklih punih deset godina, od 2004. godine pa sve do danas, nesebično doprinio i doprinosi u stasanju i razvoju splitskog Odsjeka za povijest".

Također je pročitano i pismo koje su u ime Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci uputili akademik Petar Strčić i dr. sc. Sanja Holjevac.

Na kraju ove svečanosti toplim riječima okupljene je pozdravio profesor Raukar i zahvalio na svemu toga dana upriličenome.. Probranim riječima prisjetio se i svojih prvih dana na Odsjeku za povijest na kojemu je proveo preko četrdeset godina života i radnoga vijeka.

Svojim nadahnutim obraćanjem sjednici je zaključio prof. dr. sc. Boris Olujić, koji je ujedno u ime Odsjeka za povijest profesor Raukaru darovao umjetničku sliku s popratnom monografijom. Brojni prijatelji, kolege i studenti zajedno su čestitali profesor Raukaru ovu visoku obljetnicu i zaželjeli mu svako dobro!

Mirjana Matijević Sokol i Tomislav Galović